

ЦЕНТЪР ЗА
ИЗСЛЕДВАНЕ НА
ДЕМОКРАЦИЯТА

**Енергийна (не)сигурност: решението на българския парламент за Южен поток засилва
рисквете пред националната енергийна политика**

Медийна бележка

С решението си от 4 април 2014 г. да приеме на първо четене поправките в *Закона за енергетиката*, българският парламент подчертава липсата на логика в националната енергийна политика и затвърждава усещането, че не общественият интерес е движещата сила. Решението изважда на показ най-сериозните проблеми на българската енергийна политика, свързани с лошо управление и корупция:

- **Избягване на общоприетите процедури на съгласуване и изграждане на консенсус.** Решение по стратегически интереси на България и Европейския съюз и засягащо огромни обществени ресурси, се взема по предложение на депутати. По този начин се избягва процедурата на съгласуване между всички заинтересовани страни и институциите, призвани да защитават националната сигурност.
- **Заобикаляне и пренебрегване на общите правила в ЕС.** Тъй като решението засяга теми от европейско значение, България би следвало да проведе консултация с европейските си партньори по изградените за целта в ЕС канали и процедури. С промените се създава впечатление, че се цели избягване на задължения на България по спазване на общите правила за вътрешния пазар на природен газ, например като се прави възможно изграждането и експлоатацията на Южен поток на територията на България без да има ефективно разделение между собственика на горивото и собственика на тръбопроводната система.
- **Въвеждане на спорна и противоречива правна уредба.** Законопроектът създава нова правна уредба за морски газопровод, дефинирайки го като газопровод, който преминава през териториалните води на страната, но и навлиза на сушата до "точката на свързване с друга газова инфраструктура в сухоземните граници на страната". Последното разширява и обхвата на понятието за междусистемен газопровод, като в него включва и морски газопровод, излизащ на територията на страна-членка на ЕС, но има "за цел единствено да свърже националните газопреносни системи на тези държави членки". Така се създава възможност потокът да престане да бъде третиран като международен газопровод между страни-членки на ЕС и трета страна, а като морски тръбопровод, който преминава в редица междусистемни връзки (интерконектори) на територията на ЕС. В мотивите си вносителите

се позовават на решението на Европейската комисия от май 2013 година за освобождаване на Транс-адриатическия газопровод (ТАП) от третия либерализационен пакет, което показва, че решението, касаещо Южен поток, подлежи на одобрение от ЕК и повишава риска от санкции и загуби.

- **Увеличаване на енергийната несигурност.** През последните месеци рисковете пред проекта Южен поток се увеличиха съществено, което покачва и потенциалната цена за България за неговото осъществяване. Независими анализи многократно показаха, че проектът не отговаря на непосредствените нужди и приоритети на българската енергийна сигурност. Упоритостта, с която неговата реализация се преследва от български държавни институции, затвърждава опасенията, че не националният интерес, а други фактори създават мотивацията за подобни решения.

Предложените промени за пореден път демонстрират рисковете от завладяването на държавата от частни интереси, които не съответстват или противоречат на обществените интереси. Проблемите на енергийната бедност в България, високите цени и енергийната неефективност не намират дори малка част от вниманието, което се отделя на проекти като Южен поток. Още по-притеснително е, че действията на управляващото мнозинство в парламента се случват на фона на нарастваща геостратегическа несигурност и опасност от противопоставяне, което прави рисковете от тези действия още по-високи.

Гр. София

4 април 2014 г.

* * *

Допълнителни анализи и материали на Центъра за изследване на демокрацията на тема добро управление в енергетиката можете да намерите на уеб-страницата на организацията на адрес: <http://www.csd.bg/index.php?id=1360>